

ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

УДК 347.7

DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.25-50>

ОПОДАТКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

TAXATION OF ACTIVITIES IN SOCIAL NETWORKS

Гаркуша С.А.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування,
Сумський національний аграрний університет

Harkusha Serhii

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of Accounting and Taxation,
Sumy National Agrarian University

У статті розглянуто особливості оподаткування діяльності в соціальних мережах. Переваги віддаленої роботи за допомогою соцмереж оцінили вже сотні тисяч українців, проте держава може бути стурбована цією ситуацією. Визначено негативні наслідки, з якими може мати справу особа, що веде незареєстрований бізнес. Визначено штрафні санкції у випадку здійснення незареєстрованої діяльності й ухилення від оподаткування. Встановлено документальне підтвердження здійснення підприємницької діяльності. Запропоновано для здійснення підприємницької діяльності в соціальних мережах використовувати спрощену систему оподаткування, зокрема третю групу фізичних осіб-підприємців. Визначено, які документи потрібно вести платникам третьої групи з метою оподаткування їхньої діяльності в соціальних мережах. Запропоновано бот-бухгалтер для підприємців, який допомагає сплатити єдиний податок і єдиний соціальний внесок, а також подати звітність.

Ключові слова: соціальні мережі, підприємницька діяльність, оподаткування, інформація, документ, підприємництво.

В статье рассмотрены особенности налогообложения деятельности в социальных сетях. Преимущества удаленной работы с помощью соцсетей оценили уже сотни тысяч украинцев, однако государство может быть обеспокоено данной ситуацией. Определены негативные последствия, с которыми может столкнуться человек, ведущий незарегистрированный бизнес. Определены штрафные санкции в случае осуществления незарегистрированной деятельности и уклонения от налогообложения. Установлено документальное подтверждение осуществления предпринимательской деятельности. Предложено для осуществления предпринимательской деятельности в социальных сетях использовать упрощенную систему налогообложения, в частности третью группу физических лиц-предпринимателей. Определено, какие документы нужно вести плательщикам третьей группы с целью налогообложения их деятельности в социальных сетях. Предложен бот-бухгалтер для предпринимателей, который помогает уплатить единый налог и единый социальный взнос, а также подать отчетность.

Ключевые слова: социальные сети, предпринимательская деятельность, налогообложение, информация, документ, предпринимательство.

Features of taxation of activity on social networks are considered in article. The benefits of remote working through social networks have been estimated by hundreds of thousands of Ukrainians, but the state may be concerned about this situation. In our view, with the development of social networks and the transition of most payments into non-cash payments, it will be easier to prove illegal business. The negative consequences that an unregistered business person may deal with are identified. Penalties have been determined in the case of unregistered activities and tax evasion. Documentary confirmation of business activity has been established. Entrepreneur-system-wide to confirm entrepreneurial status must provide a copy of an extract from the USR, which lists the types of activity of the entrepreneur. If such activities correspond to the nature of the transaction for which the entrepreneur generates income, the counterparty will have a legitimate reason not to pay the income tax on individuals, a military fee, from the income paid. To confirm their status, sole proprietors should be required to require a copy of a single taxpayer

excerpt containing information on selected activities. In turn, information on the selected unit of classification of economic activities should be in the register of single tax payers, regardless of the selected group. It is proposed to use a simplified taxation system, including a third group of individual entrepreneurs, to carry out business activities on social networks. It is determined what documents should be kept to the payers of the third group in order to tax their activity on social networks. Without a specialist in the area of taxation to make all the calculations correctly and pay the minimum amount to a person without experience is unlikely to be possible. Therefore, it is advisable to either hire an accountant (at least for outsourcing) or use services similar to those offered by Juscutum and League: Law specialists – Taxes and Reports in Telegram – ReporTax. Any business, regardless of its size, must pay a reasonable tax to the budget of the state in which it operates, but it will be difficult to remove business representatives from social networks from the shadow economy, since the national tax authorities do not yet have truly effective tools for doing so.

Key words: social networks, business, taxation, information, document, entrepreneurship.

Постановка проблеми. Сьогодні інтернет займає значне місце в нашому житті. Він полегшив наше життя та продовжує розвиватися. Це торкнулося й бізнесу в тому числі. У наш час починаючий підприємець уже замислюється, який же бізнес краще відкрити – оффлайн або онлайн. А власники успішного традиційного бізнесу, якщо це можливо, роблять все можливе, щоб перенести свій власний бізнес в інтернет.

З іншого боку, особам, які пропонують в Instagram та на інших Інтернет-ресурсах тортів і пироги на замовлення, одяг та в'язані речі, іграшки власного виробництва, а також іншу подібну продукцію, варто бути готовим до того, що їм потрібно буде сплачувати податки або їх притягнуть до відповідальності за незаконне підприємництво. Податкова точно не знає, що ось цей продавець тортів на замовлення не платить податки. Це потрібно перевірити та довести. Видно, що особа веде соцмережі, викладає фотографії тортів і розміщує прайс-листи. Але в бюджет від продажу цих тортів нічого не надходить. Тому питання оподаткування діяльності в соціальних мережах є досить актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у розвиток теоретичних, методичних, методологічних та прикладних аспектів оподаткування діяльності в соціальних мережах зробили такі вітчизняні вчені, як К. Бевзюк, Ю.В. Бугель, Т. Михайліна, М.І. Трофимчук, В. Федоричак та ін.

Постановка завдання. Метою дослідження є визначення діяльності, яка здійснюється в соціальних мережах, та особливостей її оподаткування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Електронна комерція дає бізнесу неймовірні можливості заробити на хвилі попиту, що зростає, з боку споживачів, які цікавляться покупками в Інтернеті [1].

Найбільш популярні соціальні мережі стають все більш комерційними, а найбільш потужні платформи електронної комерції стають усе більш соціальними, відповідно набирає популярності соціальна комерція. Велика кількість учасників соціальних мереж створюють групи користувачів і намагаються постійно насичувати їх цікавим та унікальним контентом для росту

аудиторії груп з метою заробітку на рекламі або безпосередньому продажі товарів, участі у партнерських програмах і росту вартості самих груп [2, с. 87].

Підприємці спрямовують свої ресурси на розвиток бізнесу саме в соціальних мережах, оскільки кількість потенційних покупців товарів та послуг є значною, а сучасні платформи наділені можливістю аналітики та реклами, що є важливим для представників бізнесу, бо це надає реальну можливість оптимізувати витрати і самостійно контролювати важливі бізнес-процеси [3].

Переваги віддаленої роботи за допомогою соцмереж оцінили вже сотні тисяч українців, проте держава може бути стурбована цією ситуацією. Річ у тому, що особи, які надають певного роду послуги на дому та рекламують ці послуги в соцмережах, у більшості своїй не стають на облік у ДПС як підприємці. Це означає для бюджету втрату не тільки податків, а й страхових внесків, які держава змушена компенсувати зі своєї «кишені». Причому з часом ситуація буде ускладнюватися, оскільки незаконних самозайнятих громадян стає тільки більше.

Обов'язковою умовою збільшення податкових надходжень є стимулювання господарської діяльності економічних агентів як за допомогою методів і інструментів податкового регулювання, так і посиленням контролю за повним і своєчасним надходженням податків до бюджетів усіх рівнів [4, с. 191].

Одне із завдань державної податкової служби – шукати неплатників. Для цього у них багато інструментів:

- відстеження банківських рахунків – податкова може запросити інформацію у банку і помітити, що гроші регулярно приходять на карту, але податків з них немає;

- доноси – інші люди можуть донести на неплатника, податкова перевірить цю заяву;

- пошук акаунтів в соціальних мережах, якщо такі є. Наприклад, податкова може знайти Instagram кондитера, переконатися, що він не платить податки, контролюючи «закупити» у нього торт, а потім змусити заплатити податки і штраф.

На наш погляд, із розвитком соціальних мереж та переходом більшої частини платежів у

безготівкові розрахунки доводити незаконне підприємство буде легше. Непомітність невеликого тіньового бізнесу – ілюзія. Як тільки доходи сильно виростуть або податкова проведе рейд по соцмережах, все відразу вийде на поверхню. Тому варто свою справу узаконити, офіційно зареєструватися підприємцем.

Підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку [5].

Мати свій бізнес – це дуже добре. На самому початку може бути важко або дуже важко. Відповідальності тут на порядок більше, ніж на найманій роботі, потрібна самоорганізація. Час від часу виникають труднощі, які необхідно вирішувати. Але переваги, які дає свій бізнес, все-таки переважають. Це фінансове благополуччя, це практично необмежена свобода дій, це можливість реалізуватися. Крім усього іншого, бізнес – це хороша школа життя.

Проведення господарської діяльності без державної реєстрації як суб'єкта господарювання або без подання повідомлення про початок здійснення господарської діяльності, якщо обов'язковість подання такого повідомлення передбачена законом, або без отримання ліцензії на провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню відповідно до закону, або у період зупинення дії ліцензії, у разі якщо законодавством не передбачені умови провадження ліцензійної діяльності у період зупинення дії ліцензії, або без одержання документа дозвільного характеру, якщо його одержання передбачене законом (крім випадків застосування принципу мовчазної згоди), – тягне за собою накладення штрафу від 1000 до 2000 НМДГ з конфіскацією виготовленої продукції, знарядь виробництва, сировини і грошей, одержаних внаслідок вчинення цього адміністративного правопорушення, чи без такої. Дії, передбачені ч. 1 ст. 164 КУпАП, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за таке саме правопорушення, або пов'язані з отриманням доходу у великих розмірах, – тягнуть за собою накладення штрафу від 2000 до 5000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією виготовленої продукції, знарядь виробництва, сировини і грошей, одержаних внаслідок вчинення цього адміністративного правопорушення. Отримання доходу у великих розмірах має місце, коли його сума у тисячу і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян [6].

Для того, щоб дізнатися про фактичну здійснювану законну діяльність і чи сплачує особа податки та щоб не стикнутися з проблемами після купівлі товарів, можна запитати деяке документальне підтвердження.

Підприємець-загальносистемник для підтвердження підприємницького статусу має надати копію витягу з ЄДР, у якій зазначені види діяльності підприємця. Якщо такі види діяльності відповідають суті операції, за яку підприємець отримує дохід, у контрагента буде законна підстава не сплачувати з виплаченого доходу ПДФО, військовий збір [7].

Від підприємців-єдинників для підтвердження їхнього статусу доцільно вимагати копію витягу з реєстру платників єдиного податку, яка містить інформацію про вибрані види діяльності. Своєю чергою, інформація про вибрані єдинником КВЕД повинна бути в реєстрі платників єдиного податку (а отже – і у витязі) незалежно від вибраної групи [7].

Для оподаткування діяльності в соціальних мережах фізичні особи-підприємці можуть використовувати спрощену систему оподаткування доходів.

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності – особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених Податковим кодексом України (ПКУ) [8], з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності.

Спрощену систему вигідно застосовувати, коли:

- бізнес є високоприбутковим, тобто підприємець має низькі витрати. У такому разі сплачується менше податку, ніж на загальній системі;
- виручка за рік порівняно невелика;
- підприємство користується земельними ділянками (є звільнення від плати за землю).

Відповідно до пункту 4 статті 291 ПКУ [8], суб'єкти господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, поділяються на такі групи платників єдиного податку:

1) перша група – фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб, здійснюють виключно роздрібний продаж товарів із торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність із надання побутових послуг населенню, обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 300 000 гривень;

2) друга група – фізичні особи-підприємці, які здійснюють господарську діяльність із надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, за умови, що протягом календарного року відповідають сукупності таких критеріїв: не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають із ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 10 осіб; обсяг доходу не перевищує 1 500 000 гривень.

3) третя група – фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають із ними у тру-

дових відносинах, не обмежена, та юридичні особи – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 5 000 000 гривень;

4) четверта група – сільськогосподарські товаровиробники.

ФОП може здійснювати торгівлю через власний інтернет-магазин і при цьому застосовувати спрощену систему оподаткування 2-ї або 3-ї групи.

Нормами ПКУ дозволено продаж товарів платниками єдиного податку як громадянам, так і суб'єктам господарювання. Такі підприємці мають код виду економічної діяльності 47.91 – роздрібна торгівля, що здійснюється фірмами поштового замовлення або через інтернет [9].

На нашу думку, саме для оподаткування діяльності в соціальних мережах найбільше підходить третя група спрощеної системи оподаткування.

На ній можуть перебувати як фізичні, так і юридичні особи. Загалом група вигідна тим, кому треба співпрацювати з платниками податку на прибуток та/або бути зареєстрованим платником ПДВ.

Відсоткові ставки єдиного податку для третьої групи платників єдиного податку встановлено у таких розмірах:

- 3 відсотки суми доходу (за умови сплати ПДВ відповідно до пункту 3 статті 293 ПКУ);
- 5 відсотків суми доходу (ПДВ включається до складу єдиного податку).

У разі здійснення діяльності через соціальні мережі підприємцю слід дотримуватися норм ПКУ [8], що регулює спрощену систему оподаткування, зокрема:

- контролювати обсяг доходу (5 млн грн на рік);
- застосовувати РРО після перевищення обсягу продажу в 1 млн грн;
- здійснювати розрахунки за товари виключно в грошовій формі (готівковій, безготівковій).

Дохід визначається на підставі даних обліку, який ведеться відповідно до статті 296 ПКУ [8]. Визначення доходу здійснюється для цілей оподаткування єдиним податком та для надання права суб'єкту господарювання перебувати на спрощеній системі оподаткування.

Датою визнання доходу є дата надходження коштів у грошовій (готівковій або безготівковій) формі. Для платника єдиного податку третьої групи, який є платником ПДВ, датою отримання доходу є дата списання кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності.

Відповідно до підпункту 296.1.1 пункту 296.1 статті 296 [8], платники єдиного податку третьої групи (фізичні особи-підприємці), які не є платниками податку на додану вартість, ведуть Книгу обліку доходів шляхом щоденного, за підсумками робочого дня, відображення отриманих доходів.

Форма книги обліку доходів, порядок її ведення затверджуються центральним органом

виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику. Для реєстрації Книги обліку доходів такі платники єдиного податку подають до контролюючого органу за місцем обліку примірник Книги у разі обрання способу ведення Книги у паперовому вигляді.

Згідно з підпунктом 296.1.2 пункту 296.1 статті 296 [8], платники єдиного податку третьої групи (фізичні особи-підприємці), які є платниками податку на додану вартість, ведуть облік доходів та витрат за формою та в порядку, що встановлені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику. Для реєстрації Книги обліку доходів та витрат такі платники єдиного податку подають до контролюючого органу за місцем обліку примірник Книги.

Платники єдиного податку третьої групи звітують раз у квартал у термін, встановлений для квартального звітного періоду, тобто протягом 40 календарних днів після закінчення звітного кварталу.

Безумовно, рішення, чи реєструвати свою діяльність та платити з неї податки, залишається за кожним, хто здійснює діяльність у соціальних мережах. Але, на наш погляд, з урахуванням всіх останніх законодавчих тенденцій можна припустити, що діяльність фіскальної служби з виявлення доходів, що приховуються фізичними особами від незаконної підприємницької діяльності, тільки активізується. І ховатися стане все складніше.

На жаль, без фахівця у сфері оподаткування провести всі розрахунки правильно та сплатити мінімальну суму людини без досвіду навряд чи буде можливо. Тому рекомендується або найняти бухгалтера (хоча б на аутсорс), або використати сервіси, подібні тим, що пропонують фахівці Juscutum і «Ліга:Закон» – «Податки і звіти в Telegram – ReporTax» [10].

Бот-бухгалтер для підприємців, який допомагає заплатити єдиний податок і єдиний соціальний внесок, а також подати звітність за 2 хвилини. Працює бот у Telegram, підходить для ФОП третьої групи.

Це працює так. ReporTax один раз попросить назвати свій податковий номер, визначити статус ФОП, перевірить реквізити. Після цього потрібно завантажити в спеціальне захищене сховище електронний цифровий підпис – і бот готовий до роботи. Раз на місяць він запитає у підприємця, скільки той заробив, і це взагалі-то все, що потрібно.

Далі бот розрахує податки, запропонує заплатити на правильні реквізити податкової, підставить дані в звітність і запропонує її відправити в податкову. Все це за 2 хвилини на місяць.

ReporTax не несе ніяких додаткових ризиків порівняно з бухгалтером-людиною. Хіба тільки дешевше і не хворіє. Принаймні, трохи більше 1200 осіб за перші місяці роботи вже використовують його і поки що не пошкодували, а тільки заощадили гроші і час.

Будь-який бізнес незалежно від свого розміру повинен сплачувати розумний податок до бюджету держави, на території якого він діє. Але вивести з тіньової економіки представників бізнесу з соціальних мереж буде вкрай складно, оскільки вітчизняні податківці ще не володіють для цього по-справжньому ефективними інструментами. З іншого боку, деякі фахівці зі сплати податків вважають, що оплата в соціальних мережах може привести до появи нових шахрайських схем, на яких українські підприємці втрачатимуть мільйони гривень.

Висновки з проведеного дослідження. З переходом бізнесу в інтернет і на безготівкові платежі виявити неплательників простіше, довго ховатися не вийде. Те, що ви витрачаєте весь прибуток на витратні матеріали або плануєте офіційно оформитися пізніше, не врятує від штрафів. У момент реєстрації ніхто не буде вас спеціально перевіряти. Якщо ви працюєте нелегально, то ризикуєте більше.

На нашу думку, саме для оподаткування діяльності в соціальних мережах найбільше підходить третя група спрощеної системи оподаткування, оскільки на ній можуть перебувати як фізичні, так і юридичні особи. Ця група має переваги для тих, кому треба співпрацювати з платниками податку на прибуток та/або бути зареєстрованим платником ПДВ. Відсоткові ставки єдиного податку для третьої групи платників єдиного податку встановлено відповідно до пункту 3 статті 293 ПКУ. Дохід визначається на підставі даних обліку, який ведеться відповідно до статті 296 ПКУ.

На жаль, без фахівця у сфері оподаткування провести всі розрахунки правильно та сплатити мінімальну суму людині без досвіду навряд чи буде можливо. Тому рекомендується або найняти бухгалтера (хоча б на аутсорс), або використати сервіси, подібні тим, що пропонують фахівці Juscutum і «Ліга:Закон» – «Податки і звіти в Telegram – Reportax».

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Федоричак В. Цікаві факти про інтернет-торгівлю в світі в 2020 році. *Lemarbet*. URL: <https://lemarbet.com/ua/razvitie-internet-magazina/interesnye-fakty-ob-internet-torgovle/> (дата звернення: 04.03.2020).
2. Трофимчук М.І. Роль соціальних мереж в електронній комерції. *Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту. Стратегічні пріоритети розвитку економіки, фінансів, обліку, підприємництва та торгівлі, публічного управління в Україні та світі*. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Білоцерківський НАУ, 31 жовтня 2019. Біла Церква, 2019. С. 86–88. URL: http://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/4253/1/rol_socialnyx.pdf (дата звернення: 12.02.2020).
3. Михайліна Т., Бевзюк К. Проблемні аспекти використання об'єктів права інтелектуальної власності під час здійснення підприємницької діяльності у соціальних мережах. *Економіко-правова парадигма розвитку сучасного суспільства*. 2019. № 4. URL: <https://studlib.org.ua/index.php/eprs/article/view/232/224> (дата звернення: 29.02.2020).
4. Бугель Ю.В. Напрями оптимізації податкового регулювання соціально-економічних процесів. *Бюджетна і податкова системи*. 2014. Вип. II (54). С. 190–197. URL: http://chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2014/v2/NV-2014-V2_23.pdf (дата звернення: 18.12.2019).
5. Господарський кодекс України: Кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 09.02.2020).
6. Проводили діяльність без ліцензії або держреєстрації: які штрафи? *Дебет-кредит*. 2020. 03 лютого. URL: <https://news.dtki.ua/law/inspections/60450> (дата звернення: 07.02.2020).
7. Які документи повинен надати підприємець для підтвердження підприємницького статусу. *Інтерактивна бухгалтерія*. 2019. 13 вересня. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/oneanalytics/83163> (дата звернення: 18.12.2019).
8. Податковий кодекс України: Кодекс України від 02.12.2010. № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 23.11.2019).
9. Що треба знати ФОПу, який продає товари через інтернет-магазин. *Uteka*. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-delovye-novosti-36-cto-nado-znat-flp-kotoryj-prodaet-tovary-cherez-internet-magazin> (дата звернення: 14.02.2020).
10. Reportax: Бот-бухгалтер. URL: https://promo.ligazakon.net/reportax/?utm_source=facebook&utm_medium=cpc&utm_campaign=%402020leads&utm_content=one_visual_with_cta2020&fbclid=IwAR2TriCgrYIHnlu0J275YJZZw4rSZq_zrb6wTGvYvVcZPIY44g4q4O3kUmhc (дата звернення: 23.11.2019).

REFERENCES:

1. Fedorychak V. (2020) Tsikavi fakty pro internet-torhivliu v sviti v 2020 rotsi [Interesting facts about online commerce in the world in 2020]. *Lemarbet*. Available at: <https://lemarbet.com/ua/razvitie-internet-magazina/interesnye-fakty-ob-internet-torgovle/> (accessed 04 March 2020).
2. Trofymchuk M.I. (2019) Rol sotsialnykh merezh v elektronnoi komertsii [The role of social networks in e-commerce]. Proceedings of the *Agrarian education and science: achievements, role, growth factors. Strategic priorities for economic development, finance, accounting, entrepreneurship and trade, public administration in Ukraine and the world conference (Ukraine, Bila Tserkva, October 31, 2019)*. pp. 86–88. Available at: http://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/4253/1/rol_socialnyx.pdf (accessed 12 February 2020).

3. Mikhailina T., Bevziuk K. (2019) Problemni aspekty vykorystannia obektiv prava intelektualnoi vlasnosti pid chas zdiisnennia pidpriemnytskoi diialnosti u sotsialnykh merezhakh [Problematic Aspects of the Use of Intellectual Property Rights in Entrepreneurship on Social Networks]. *The economic and legal paradigm of modern society development*. no. 4. Available at: <https://studlib.org.ua/index.php/eprs/article/view/232/224> (accessed 29 February 2020).
4. Buhel Yu.V. (2014) Napriamy optymizatsii podatkovoho rehuliuвання sotsialno-ekonomichnykh protsesiv [Areas of optimization of tax regulation of socio-economic processes]. *Budget and tax systems*. vol. II (54), pp. 190–197. Available at: http://chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2014/v2/NV-2014-V2_23.pdf (accessed 18 December 2019).
5. Verkhovna Rada of Ukraine (2003) Hospodarskyi kodeks Ukrainy [Economic Code of Ukraine]. no. 436-IV. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (accessed 09 February 2020).
6. STD Information Department (2020) Provodyly diialnist bez litsenzii abo derzhreiestratsii: yaki shtrafy? [Conducted activities without a license or state registration: what fines?]. *Debit-credit*. February 03. Available at: <https://news.dtki.ua/law/inspections/60450> (accessed 07 February 2020).
7. Interactive accounting (2019) Yaki dokumenty povynen nadaty pidpriemets dlia pidtverzhennia pidpriemnytskoho statusu [What documents should be provided by the entrepreneur to confirm the entrepreneurial status]. *Interactive accounting*. September 13. Available at: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/oneanalytics/83163> (accessed 18 December 2019).
8. Verkhovna Rada of Ukraine (2010) Podatkovyi kodeks Ukrainy [Tax Code of Ukraine]. no. 2755-VI. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (accessed 23 November 2019).
9. State Tax Service (2019) Shcho treba znaty FOPu, yakyi prodaiє tovary cherez internet-mahazyn [What you need to know is a individual entrepreneur that sells products through an online store]. *Uteka*. Available at: <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-delovye-novosti-36-chto-nado-znat-flp-kotoryj-prodaet-tovary-cherez-internet-magazin> (accessed 14 February 2020).
10. League Law (2019) ReporTax: Bot-bukhhalter [ReporTax: Bot Accountant]. Available at: https://promo.ligazakon.net/reportax/?utm_source=facebook&utm_medium=cpc&utm_campaign=%402020leads&utm_content=one_visual_with_cta2020&fbclid=IwAR2TriCgrYIHnlu0J275YJZZw4rSZq_zrb6wTGvYvcZPIY44g4q4O3kUmhc (accessed 23 November 2019).